

Årsrapport for 2020 fra SNO til styret for Hemmeldalen naturreservat

STATISTIKK

SNO lokalt:

Runa E. Skyrud (fra 1. februar) og Thomas Strømseth

Øvrig SNO-personell:

Finn Bjormyr, Arne Johs. Mortensen, Ole Knut Steinset og Erland Søgård.

Antall dagsverk verneområdeoppsyn 2020: 11

Det vises for øvrig til verneområdeloggen.

Antall km til fots: 40

Antall km på snøscooter: 177

Runa E. Skyrud
seniorrådgiver, SNO tilsyn innland

Statens naturoppsyn Trysil

Storvegen 13, 2420 Trysil

Mobil: 950 77 606

E-post: runa.skyrud@miljodir.no

www.naturoppsyn.no

www.miljodirektoratet.no

Forsidefoto: Runa E. Skyrud, SNO. Fra Nedre Hemmeldalen.

Innhold

1. Kjerneoppgaver (kontroll, tilsyn, informasjon, mv)	3
1.1 Motorferdsel i utmark	3
1.2 Ferdsel - informasjon, tilrettelegging, slitasje mm.....	5
1.3 Oppsyn og vedlikehold av installasjoner.....	6
2. Bestilte oppgaver 2020.....	7
2.1 Motorferdsel i utmark, båndtvang og sykling	7
2.2 Følge opp gitte dispensasjoner	7
2.3 Tilstedeværelse i perioder med mye ferdsel	7

1. Kjerneoppgaver (kontroll, tilsyn, informasjon, mv)

Statens naturoppsyn (SNO) er en avdeling i Miljødirektoratet, som utøver myndighet etter lov om statlig naturoppsyn av 21. juni 1996. Som miljøforvaltningens operative feltorgan, fører SNO tilsyn med naturtilstanden og med at bestemmelsene i miljølovgivningen blir overholdt.

SNO har ansvar for følgende lover:

- friluftsløven
- naturmangfoldloven
- motorferdselloven
- kulturminneløven
- viltloven
- laks- og innlandsfiskloven
- markaløven
- småbåtloven

De viktigste oppgavene i SNO er kontroll, informasjon og veiledning - i tillegg til registrering, dokumentasjon, skjøtsel og tilrettelegging. Tilsyn med landets nærmere 3000 verneområder utgjør en sentral del av virksomheten, sammen med oppgaver innen rovviltforvaltning.

1.1 Motorferdsel i utmark

Det er årlig flere motorferdseldispensasjoner i Hemmeldalen

Dispensasjoner på snødekt mark er i stor grad knyttet til setrer, hytter og buer (frakt av bagasje, utstyr og materialer), samt oppkjøring av skiløyper. Det er et omfattende skiløypenett i deler av Hemmeldalen. Birkebeinertraséen går gjennom reservatet.

På barmark er det flere dispensasjoner for utkjøring av felt elg.

En prioritert oppgave for SNO i 2020 har vært å føre oppsyn med motorferdsel på barmark.

Det tar tid før naturen leges. Bildet viser eldre kjørespor i området ved Nedre Hemmeldalen. (Foto: Runa E. Skyrud, SNO)

Stikryss. (Foto: Runa E. Skyrud, SNO)

1.2 Ferdsel – informasjon, tilrettelegging, slitasje mm

Deler av stinettet i Hemmeldalen er mye brukt, og det er stor slitasje på enkelte av stiene. Særlig gjelder dette stinettet nær Skramstadseterområdet. Tiltak for å forebygge terrengslitasje bør vurderes på enkelte partier.

Det er et omfattende nett av skiløyper i deler av Hemmeldalen NR, mye av nettet har utgangspunkt i Skramstadsetra. Birkebeinertraseen går da også gjennom reservatet.

I Skramstadseterområdet kan det vurderes hvorvidt det kunne vært hensiktsmessig med bedre informasjon om Hemmeldalen naturreservat. Et par av de store parkeringsplassene ved Skramstadsetra kan være aktuelle for litt større tavler/installasjoner, når ny merkevare skal etableres. Her ferdes det veldig mange mennesker i løpet av året, og mange av de krysser grensa til naturreservatet enten på ski eller til fots.

Hemmeldalen er Norges største naturreservat, og inneholder en rekke verdifulle naturkvaliteter som godt kunne vært formidlet bedre ut til alle menneskene som årlig ferdes innenfor reservatets grenser og i randsonerområdene.

Skiløypekart ved Skramstadsetra. Løypene oppe til venstre går inn i verneområdet. (Foto: Runa E. Skyrud, SNO)

1.3 Oppsyn og vedlikehold av installasjoner

SNO har ansvar for oppsyn og vedlikehold med informasjonstavler og verneskilt/løveskilt. Det er SNO som setter opp nye løveskilt, med eventuelle godkjente underskilt (eks. motorferdsel forbudt). Arbeidet gjøres i henhold til vedtatt skiltpolicy, som er felles for hele Norge.

Verneskilt (løveskilt) skal i prinsippet stå der stier og veger krysser grensa til et verneområde, med andre ord der folk ferdes. Løveskilt mangler flere steder i Hemmeldalen naturreservat, det bør settes opp løveskilt ved alle stier og skiløyper som går inn i verneområdet. Videre er det behov for å bytte løveskilt av gammel type (de som viser til "Lov om naturvern"). SNO følger opp dette i 2021.

Flere av informasjonstavlene i Hemmeldalen begynner å bli bleket, SNO bytter tavler fortløpende så lenge de finnes på lager, i påvente av ny merkevare. Det er planlagt å bytte noen tavler i 2021.

Informasjonstavle ved Skvaldra hyttefelt i Ringsaker, nordvest i verneområdet. (Foto: Runa E. Skyrud, SNO)

2. Bestilte oppgaver 2020

Det vises til mottatt bestilling for 2020.

2.1 Motorferdsel i utmark, båndtvang og sykling

Bestilling: Tilsyn og kontroll med motorferdsel (ATV), båndtvang og sykling.

Det er utført motorferdseloppsyn med til sammen 5 dagsverk fordelt på sommer og vinter. Høsten 2020 ble det gjennomført kontroll av elgjegere. Det er ikke registrert avvik eller brudd på dispensasjoner for motorferdsel i 2020.

SNO har ikke observert sykling innenfor reservatets grenser i 2020. Det har heller ikke blitt observert løse hunder under besøk i reservatet.

2.2 Følge opp gitte dispensasjoner

Bestilling: Følge opp gitte dispensasjoner løpende, med vekt på byggetillatelser og terrenginngrep.

Det er utført rutinemessig besøk for flere av bygningene i naturreservatet. SNO har ikke registrert avvik fra dispensasjoner i 2020.

2.3 Tilstedeværelse i perioder med mye ferdsel

Bestilling: Synlig tilstedeværelse i perioder med mye ferdsel, som vinterferie, påske og sommerperioden. Bidra til å øke fokus på og forståelsen for et sårbart dyreliv kombinert med stor friluftsbuk.

Det er gjort forsøk på å fordele oppsynet på ulike deler av året, og i ulike deler av reservatet. Siden Birkebeineren ble avlyst, ble det noe mindre oppsyn i sør enn i et normalår. SNO har i 2020 hatt uniformert tilstedeværelse både i skisesongen, på sommerstid og i elgjakta.

Statens naturoppsyn

Telefon: 03400/73 58 05 00 | **Faks:** 73 58 05 01

E-post: post@naturoppsyn.no | **Nett:** naturoppsyn.no

Post: Postboks 5672 Torgarden, 7485 Trondheim

Besøksadresse: Brattørkaia 15, 7010 Trondheim

Miljødirektoratet er et statlig forvaltningsorgan underlagt Klima- og miljødepartementet. Statens naturoppsyn (SNO) er Miljødirektoratets feltpersonell.

SNO ivaretar nasjonale miljøverdier og forebygger miljøkriminalitet. Oppgavene spenner fra kontroll og overvåking, til skjøtsel i verneområder, tilrettelegging i viktige natur- og kulturminneområder, informasjon og formidling.

SNO har også mange oppgaver knyttet til store rovdyr, både registrering av bestander, dokumentasjon av skader på husdyr og tamrein, og uttak av dyr det er gitt fellingstillatelse på. Ledelsen i SNO sitter i Trondheim, og vi har ca. 60 lokalkontor spredt over hele landet.